

Välkommen till Valle!

Valle är ett vackert och varierat område med en fantastisk natur och ett ur-åldrigt kulturlandskap. Här, vid foten av plåtåberget Billingen, finns mängder av små sjöar, kullar, ängar och hagmarker med betande får, kor och hästar. Här finner du också lundar med ädellövskog och praktfulla jätteträd – till och med ett undagömt arboretum.

Skapat av is, bönder och djur

Valle formades av inlandsisen för mer än 10 000 år sedan. Stora isälvar och lossbrutna isberg bildade ett kuperat landskap, av geologerna benämnt kamelandskap (uttalas kejm). Gruskullar och moränåsar inramar sänkor med sjöar eller kärr i ett unikt ”dödislandskap” som saknar motsvarighet på närmare håll. Obändiga naturkrafter skapade landskapet. Bönder och deras betande kreatur, har tillsammans, från de första stenåldersbosättningarna till dagens lantbrukare, satt sin prägel på landskapet. Mark har brutits, odlingsrösen och stenmurar anlagts. Än idag hålls många marker med bete, slätter och odling. Höjdrygar och kullar täcks av lundar med ädellövskog. Valle har så stora värden att nästan hela området klassats som naturreservat.

Allra bäst avnjuts Valle till fots. Med hjälp av kartan kan hitta du många fina vandringsvägar, både markerade och omarkerade. Du kan naturligtvis också cykla, paddla kanot eller anslå några timmar åt fiske. Valle är njutbart oavsett årstid. På våren och försommaren blommar fågelbärsträd och gullvivor åtföljda av sommarens alla blomster. Men även hösten med sin färgprakt, friska luft och goda sikt har mycket att erbjuda, liksom vintern med skridskois eller pimpelfiske.

Naturreservaten

Valle innehåller egentligen allt – från spännande vildmarksnatur till blommande hagar och naturens eget parklandskap. Naturreservaten ligger nära varandra men har olika karaktär. Gemensamt är den kalkrika marken som ger goda livsbetingelser för en mängd djur och växter såväl i sjöarna som på land.

Eahagen-Öglunda ängar

Eahagen och Öglunda är en del av det mjukt kuperat kamelandskapet med kullar, moränryggar och sänkor. I reservatet finns en mosaik av ädellövskog och små öppna betesmarker. Träden består av ek, alm, ask, oxel, lind och fågelbär. Bland buskarna är hassel, nyponrosor, en och hagtorn vanliga. Vårärt, lungört, tandrot, storrams, präst-krage och gullviva kan nämnas bland markens växter. Fågellivet är rikt med arter som nötkråka, trädkrypare, grönsångare, svarthätta, näktergal och hackspett. En härlig liten badvik finns vid sjön Ämten.

Jättadalen - Öglunda grotta

Billingen är störst av de västgötska plåtåbergen. En vand-ring upp mot Jättadalen och Öglunda grotta ger inblick i dessa bergs specifika uppbyggnad som daterar sig 500 miljoner år bakåt i tiden. Då låg landet under vatten, och sediment av sand, lera och kalkslam samlades på havsbotten. På urberget lagrades sandsten, alunskiffer, kalksten, lerskiffer och överst en hätta av skyddande diabas. Den vulkaniska diabasen framträder som lodräta stup, bland annat vid Jättadalen. Vid Öglunda grotta, en kilometer söderut, har de imponerande blocken ställt sig på kant och formar ett grotliknande rum.

Utöver en lektion i geologi väntar härlig utsikt över Vallebygden. I fjärran tornar plåtåberget Kinnekulle upp sig, och vid klart väder glimmar det från Vänern.

Höjentorp-Drottningkullen

Höjentorp - Drottningkullen är störst av Valles sju naturreservat. Här finns ett lapptäcke med sjöar, sumpskogar och myrmarker men även höga kullar, lundar och öppna betesmarker. Växtligheten är rik med gulsippa, lungört, vårärt och flera arter av orkidéer. Ädellövskog finns på många av kullarna.

Allemansrätten – alla människors rätt att vistas i naturen

Allemansrätten är en fantastisk möjlighet som ger alla rätt att vistas i naturen. Med rätten följer också ansvar och skyldigheter. Det är t ex inte tillåtet att bryta kvistar, att göra upp eld vid fara för skogsbrand eller att gå på annans tomt. Det är i lag förbjudet att gå på åker i växande gröda, köra motorfordon i terräng, att ta fågelbon eller fågelägg. För reservaten gäller dessutom att du inte får plocka blommor och bara elda på anlagda eldplatser. Hundar ska alltid vara kopplade och kom ihåg att stänga grindar efter dig. Skyltar visar de speciella regler som gäller i olika reservat.

Vandringslederna

Det finns mer än sex mil skyltade leder, sammanbundna genom hela Valle. Det finns goda möjligheter att komponera din egen vandring eller välja någon av de populära slingorna nedan.

Kartan visar var du kan parkera bilen, var det finns lämpliga badplatser, övernattningsmöjligheter, toaletter, särskilt natursköna platser, utsiktspunkter och mycket annat.

Lederna går genom ett mycket variationsrikt landskap, ibland med betande djur. Några sträckor kan vissa årstider kräva kängor eller stövlar. Svårighetsgraden på de flesta lederna är lätt till medelsvår. På en timme hinna man gå cirka tre kilo-meter med normal kondition.

1 Flämsjön runt (ca 9 km)

Den omväxlande vandringen runt Flämsjön är drygt 9 kilometer lång. Parkera vid Flämslätt, vid vägen väster om Öglunda eller norr om Eggby, vid Eahagens parkeringsplats. Stigen går genom beteshagar med ek och ädellövskog. Vid Aksjön passerar du Remningstorps arboretum, en spännande och väl skyltad samling träd från hela norra halvklotet. Mellan Flämsjön och Ämten går du på en smal moränrygg. Öster om Flämsjön fortsätter leden på slingrande stigar och vägar i det småkuperade landskapet.

2 Jättadalen (ca 5 km)

Stigen är ganska brant upp till krönet av Billingen. Väl uppe på diabasbranten har du en hisnande utsikt över Valle. Stanna till vid Offerkällan och drick kallt och friskt vatten. En stor parkeringsplats finns strax norr om Öglunda kyrka.

3 Torp (ca 3 km)

Från vägen mellan Varnhem och Öglunda vandrar du uppför en svag sluttning förbi Torps gård, där stigen delar sig. Du fortsätter upp genom betesmarker och lövlundar, med allt vidare utblickar över landskapet nedanför. Liten p-plats vid vägen.

4 Höjentorp (ca 3 km)

Vandringsleden börjar vid parkeringen väster om slottsruinen. Du som är rullstolsburen kan parkera vid Höjentorps Kungsgård för att via en träbro nå slottsruinen vid Trädgårdssjön. Stigen fortsätter på delvis spängad led genom ädellöv- och blandskogar, där de många sjöarna aldrig är långt borta.

5 Drottningkullen (2 - 3 km)

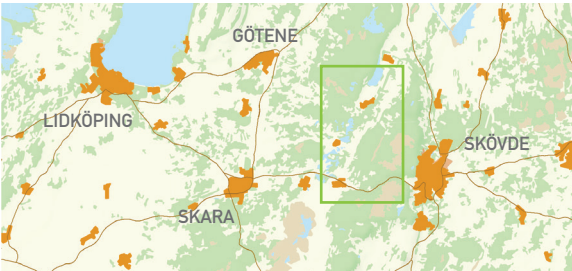
Stigarna vid Drottningkullen är lagom för kortare utflykter. Terrängen är omväxlande och kuperad med en hel del backar. Drottningkullen är extra mäktig, varifrån man har utblickar mot Varnhem. P-plats vid vägen.

6 Ökull (ca 4 km)

Utgå lämpligen från Valle stugby, med infart från väg 49. Härifrån leder en delvis spängad led, in i reservatet. Vandringen bjuder på björk- och alsumpskogar, sjöar, kärr, öppna betesmarker och lövlundar. Vill du sitta ner och vila en stund, njuta av utsikten eller bara ta en paus, hittar du flera rastplatser med bänkar utmed stigen. Leden är bitvis kuperad.

7 Ljungstorp (ca 4 - 5 km)

Ljungstorps bygdegård är en lämplig utgångspunkt. Härifrån leder stigen upp på Billingen till klevkanten ovanför Ljungstorps by. I klart väder ser du ut över Vallebygden, Hornborgasjön och ända bort mot Kinnekulle. På väg ner från diabasbranten går stigen förbi en jättegran, Ambjörntorpsgranen. Du kan följa vägen genom Ljungstorp tillbaka till bygdegården eller fortsätta vandringsleden vidare till Torp.

Bad

Flämslätt

Populär och välkött badplats i stiftets regi. Bryggör, hoppborn och hotellreception med glass och godis. Småbarn badar tryggt innanför bryggorna.

Näsbadet

Populärt bland barnfamiljer på grund av den trygga och långgrunda sandstranden. Bryggör finns.

Vingsjön

Barnvänlig badplats i utkanten av Axvall, badbrygga.

Naturbadplatser

Särskilt vid Flämsjön, Ämten, Östersjön, Eggbysjön och Ökullsjön finns lockande badmöjligheter.

Upplev mera!

1000-årsstaden Skara med domkyrka och charmigt centrum får du inte missa. Fantasieggande utställningar om medeltid och forntid på Västergötlands museum. Fornbyn vid museet är ett levande minnesmärke över livet på landet i gamla tider. Veterinär-museet är en riktig pärla, här startades Sveriges första veterinärutbildning år 1775. Museet bjuder på spännande upplevelser för hela familjen. Sommartid trafikerar Skara - Lundsbrunns järnvägars ånglok och passagerarvagnar från 1900-talets början, sträckan mellan Skara och Lundsbrunn.

Hornborgasjön är värd ett besök oavsett årstid eller väder. Sveriges främsta fågelsjö, med mycket mer än tranor. Innehållsrik informationsanläggning och fina vandringsleder. [visithornborgasjon.se](#)

Varnhem, upplev ett av Sveriges mest fascinerande historiska besöksmål. Se spåren efter de kristna vikingarna på Kata Gärd och upplev munkarnas klosterkyrka från medeltiden. Gravkyrka för de första götiska kungarna samt Birger jarl. [varnhem.se](#)

Skara Sommarland är ett paradis för leklystna i alla åldrar där vattenlekarna är en höjare. Här finns allt från roliga vattenrutschkanor till karuseller, lekplatser och gokartbana.

Axevalle travbana, fjärde största i Sverige, ligger granne med Skara Sommarland. Tävlingar året om med StoChampionatet i juli som höjdpunkt.

Vandra vidare

Andra vandringsleder i Skaraborg:

Hornborgasjön Vid sjön finns flera korta eller långa leder, ofta med fågeltorn. [vastsverige.com/skara/produkter/vandringsleder-runt-hornborgasjon](#)

Pilgrimsleder Varnhem – Falköping via Hornborgasjön, cirka 40 km. Varnhem – Skara, cirka 15 km Varnhem – Skövde cirka 14 km. Skara – Husaby, cirka 20 km. [vastsverige.com/skara/produkter/pilgrims-led-skaraborg](#)

Billingeleden på östra och norra Billingen med start t ex vid Simsjön. Cirka 65 km.

Kinnekulle vandringsled slingrar sig runt berget vid Vänern. Cirka 45 km.

Kålland och Kållandsö har många intressanta vandringsmöjligheter.

Läs mer på [vastsverige.com/skaraborg/vandraiskaraborg/](#)

Hitta ut

I broschyren *Hitta ut* finns beskrivningar och detaljerad information om flera av platserna i Valle, till exempel Höjentorp, Jättadalen, Bockaskedeåsen och Ramlaklev. Broschyren finns både digitalt på [skara.se/hitta-ut](#) och att hämta: Ryttargården i Varnhem och Stadshuset i Skara.

WELCOME TO BEAUTIFUL VALLE

Between Skara and Billingen the inland ice has left behind a gentle, rolling landscape dotted with lakes. The area boasts numerous nature reserves with a wealth of unique flora and fauna. If you want to go hiking, there are 60 km of marked trails to explore.

<https://www.vastsverige.com/en/skara/artiklar-english/walking-among-the-cherry-trees/>

Service

Livsmedelsaffär i Axvall.

Matställen

Barcelona Pizzeria i Axvall, telefon 0511-628 79
Billingens Golfklubb, telefon 0511-802 91
Flämslätt Stifts- och kursgård, telefon 0511-304 40
Klosterkaféet i Varnhem, telefon 0511-604 44
Varnhems Restaurang och Pizzeria, telefon 0511-600 53

Fiskekort

Fiskekort för Flämsjön och Ämten köps på Flämslätt. Fiskekort för övriga sjöar köps på ifiske.se.

Kanoter och roddbåtar att hyra

Flämslätt Stifts- och kursgård, telefon 0511-304 40, [flamslatt.se](#).

Boende

(Bokstäverna återfinns på kartan)

Flämslätt Stifts- och Kursgård (A)

Hotell- och konferensanläggning med både hotellrum och vandrarhemsboende. Totalt 170 bäddar. Restaurang med fullständiga rättigheter. Telefon 0511-304 40
[flamslatt.com](#)
[info@flamslatt.com](#)

Klostergården Varnhem (B)

Intill klosterkyrkan. Fyra rymliga rum, totalt 18 bäddar. Kök för självhushåll. Telefon 070-831 92 34
[kgvandrarhem.se](#)
[info@kgvandrarhem.se](#)

Gröna Huset i Eggby (C)

Vandrarhem med 10 rum och totalt 32 bäddar. Alla rum har dusch och toalett. Telefon 0511-121 65, 0511-120 50
[vandrarhemskara.se](#)
[vallebygdens@gmail.com](#)

Valle Stugby & Camping (D)

Stugby vid naturreservatet Ökull - Borregården. 16 fyrbäddsstugor för självhushåll samt 5 vandrarhemsrum (ca 18 bäddar). Gemensam servicebyggnad. Fiskemöjligheter, badstrand. 15 platser för husvagnar och ca 10 ställplatser. Även tält utan el. Telefon 0511-621 09
[vallecamping.com](#)
[info@vallecamping.com](#)

Fredriksons Pensionat Sjöbacka (E)

Fyra dubbelrum. Konferens. Restaurang med fullständiga rättigheter, förboka. Cykeluthyrning. Evenemang. Telefon 073-182 79 96
[sjobackapensionat.se](#)
[fredriksonspensionat@eggby.net](#)

Sjöbacken Gärd - Bed & Breakfast (F)

Ett gammalt soldatboställe omgivet av öppna, böljande hagmarker vid en liten sjö. Gärdshus med två sovloft. Även liten gårdsbutik. Telefon 0511-71 04 84 eller 070-652 09 27
[sjobackengard.se](#)
[info@sjobackengard.se](#)

Statliga bidrag till lokala naturvårdsprojekt är medfinansierat för genomförandet av detta projekt.

Förbättringar?

Om du ser något som inte fungerar, eller har förslag på förbättringar och kompletteringar, hör av dig till Skara kommun, kontaktcentret, telefon 0511-320 00, eller felanmäl via hemsida eller vår app:

[skara.se/felanmalan](#)

Ladda ner appen där appar finns eller med QR-koden till höger.

Karta
runt äret järnvägen för vandringsleden

! Valle
Vandra

Grönskande överraskningar.
hisnande historia. storslaget i det lilla.

skara.se

SKARA

TECKENFÖRKLARING

Skytade vandringsleder

- Markerad led, avstånd och beskrivning
- Naturservat
- Ellusväg
- Traktorsväg
- Gångstig

Särskilt naturskött plats

Informationsstavla

- Parkeringsplats
- Toalett
- Anordnad badplats
- Badmöjlighet
- Utsiktspunkt
- Bord och bänkar
- Sevärdhet
- Hotell, pensionat
- Vandrarhem/annan logi
- Matservering
- Golfbana

Bakgrundsmaterial Topografiska Webbkartan
© Lantmäteriet Geodatasamverkan

